

نجات نیمی از طبیعت کره زمین، زندگی بیش از یک میلیارد نفر را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

ترجمه: امیر قربانخانی*

زمین» برای طبیعت توسط زیست‌شناس مشهور E.O. Wilson در کتابی به همین نام در سال ۲۰۱۷ مطرح شد. به تازگی، تعدادی از سازمان‌های برجسته محیط‌زیست یک رویکرد جهانی را با هدف حفظ ۳۰ درصد طبیعت زمین تا سال ۲۰۳۰ و ۵۰ درصد آن تا سال ۲۰۵۰ تأیید کرده‌اند. برآورد محتاطانه محققان براساس تجزیه و تحلیل داده‌های موجود حاکی از آن است که با حفظ روند جدید حفاظت، مناطق حفاظت‌شده گنجایش زندگی ۷۶۰ میلیون نفر دیگر از جمعیت جهان را نیز دارد یعنی چهار برابر بیشتر از ۲۴۷ میلیون نفری که هم‌اکنون در این مناطق ساکن هستند. Schleicher گفت: «زندگی در مناطق سرشار از زیستگاه‌های طبیعی می‌تواند به بهبود سلامت روان و شرایط زندگی کمک کند. در بعضی موارد نیز، مناطق حفاظت‌شده می‌توانند از طریق اکوتوریسم و تولید پایدار شغل، درآمد جدید را هم ایجاد کنند». اگرچه میزان حفاظت از پوشش گیاهی در حال افزایش است، اما تعداد گونه‌ها همچنان روبه‌زوال است، این امر بیانگر «قطع ارتباط» بین اهداف بین‌المللی و فرایند اجرا در سطوح محلی و منطقه‌ای است. دکتر Chris Sandbrook، یکی از همکاران این پروژه می‌گوید: «حفاظت از طبیعت نیازمند اقدامات بسیار جدی است، اما این کار باید با توجه کامل به زندگی مردم و نیازهای آنها انجام شود. عدم توجه به مسائل اجتماعی منجر به سیاست حفاظت می‌شود که برای رفاه و آسایش انسان مضر است. حفاظت از طبیعت تنها مشکل مردم مناطق نیمکره جنوبی نیست. گزارش‌های اخیر حاکی از کاهش شدید گونه‌های موجود در حیات‌وحش انگلستان است. با این حال، این مطالعه نشان می‌دهد که دستیابی به ۵۰ درصد پوشش محیط‌زیست حتی می‌تواند بخش‌هایی از مرکز لندن را نیز حفظ کند». دبیر تخصصی اخبار علمی تحلیلی: یافته‌های پیش‌رو در این خبر منتج از مقاله به خوبی بر حفاظت از مناطقی تأکید می‌کند که در نهایت منجر به آسودگی و سلامت بهتر برای زندگی بشر خواهد شد. مناطق حفاظت‌شده می‌توانند در ابعاد مختلف نقش‌های ارزشمندی را برای انسان ایفا کنند. شاید اگر مفهوم درست توسعه پایدار در این مناطق و سایر عرصه‌های منابع طبیعی وضع و اجرا شود، دیگر نیاز به کسب درآمد از منابع غیر تجدیدشونده و به‌نوعی نابودکننده طبیعت نباشد. طبیعت در مسیری منطبق با خود می‌ماند و فوایدش را به همه همراهانش خواهد داد.

Journal Reference:

Schleicher, J., Zaehring, J. G., Fastré, C., Vira, B., Visconti, P. and Sandbrook, C., 2019. Protecting half of the planet could directly affect over one billion people. *Nature Sustainability*, 2: 1094–1096

محققان عقیده دارند با روند روبه‌رشد بحران انقراض، جنبش‌های اعتراضی در این زمینه شکل می‌گیرند، هدف برخی از این اعتراض‌ها نیل به اهداف بلندپروازانه حفاظت از طبیعت است. شاید یکی از برجسته‌ترین هدف‌ها در این میان ذخیره و نجات ۵۰ درصد طبیعت در سطح زمین است. ایده «نیمی از زمین» و پیشنهادهای مشابه، مورد توجه طرفداران محیط‌زیست و سیاست‌گذاران قرار گرفته است. با این حال، اقدامات زیادی در خصوص شناسایی پیامدهای اجتماعی و اقتصادی احتمالی آن انجام نشده است. امروزه محققان در تلاشند تا با ارزیابی‌های خود دریابند در صورت ذخیره و نجات نیمی از طبیعت سطح زمین با هدف حفاظت از تنوع زیستگاه‌ها، چه کسانی و به چه میزان تحت تأثیر آن قرار خواهند گرفت. تیمی متشکل از دانشمندان، با تجزیه و تحلیل داده‌های جهانی، مناطقی را همچون جنگل‌های مانگرو آفریقای مرکزی و جنگل‌های مخلوط بالتیک به‌عنوان مناطق مستعد برای پیاده‌سازی ایده نیمی از زمین و با هدف ایجاد منطقه حفاظت‌شده معرفی کردند. یافته‌های آنها، حتی با صرف نظر کردن از شهرها و زمین‌های زراعی با وجود زندگی انسانی، نشان داد حفاظت از تنها نیمی از طبیعت زمین، به‌طور مستقیم زندگی بیش از یک میلیارد نفر را تحت تأثیر قرار خواهد داد. نویسندگان این تحقیق، به رهبری محققان دانشگاه کمبریج، می‌گویند: «اگرچه اقدامات جدی برای آینده زندگی بشر روی زمین ضروری است، اما مسائلی از جمله عدالت، رفاه و آسایش بشری باید در صدر جنبش حفاظت از طبیعت قرار گیرد. به تازگی نتایج مطالعه جدید انجام شده در گروه جغرافیای انستیتوی تحقیقات دانشگاه کمبریج در نشریه *Sustainability Nature* به چاپ رسیده است، دکتر Judith Schleicher، مسئول این تیم تحقیقاتی می‌گوید: «اگرچه علت اصلی تشدید بحران انقراض در طبیعت مردم هستند، اما راه‌حل کاهش آن نیز خود مردم هستند». او ادامه می‌دهد: «اگر هدف ما از حفاظت طبیعت بهره‌وری هم‌زمان محیط‌زیست و زندگی افراد باشد، باید به مسائل اجتماعی توجه ویژه‌ای داشته باشیم». پیش از پایان سال آینده (۲۰۲۰)، رهبران بیشتر کشورهای جهان برای رسیدن به یک توافق جهانی در حفاظت از تنوع زیستی در کنوانسیون تنوع زیستی در پکن حضور خواهند داشت. Schleicher می‌گوید: «اهداف حاصل از کنوانسیون تنوع زیستی یکن می‌تواند حفاظت از یک نسل را تضمین کند». وی همچنین افزود: «ما باید در مقابل بحران‌های محیط‌زیستی بلندپرواز باشیم. نکته بسیار مهم در رویارویی با عوامل تخریب تنوع زیستی، توجه به تأثیرات اجتماعی و اقتصادی آن در سطح منطقه‌ای است. وجود گونه‌های متنوع سبب تعادل زندگی مردم خواهد بود». ایده «نیمه

* کارشناس ارشد، مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران